TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. liepos 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Jurisdikcija civilinėse ir komercinėse bylose – Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 – Intelektinė nuosavybė – Bendrijos dizainas – Reglamentas (EB) Nr. 6/2002 – 81 ir 82 straipsniai – Ieškinys dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo – Valstybės narės, kurioje yra atsakovo buveinė, Bendrijos dizainų teismų jurisdikcija“

Byloje C-433/16

dėl *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis teismas, Italija) 2016 m. balandžio 5 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2016 m. rugpjūčio 3 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**Bayerische Motoren Werke AG**

prieš

**Acacia Srl**

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič (pranešėjas), teisėjai A. Prechal, A. Rosas, C. Toader ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas Y. Bot,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Bayerische Motoren Werke AG*, atstovaujamos advokatų L. Trevisan ir G. Cuonzo,

– *Acacia Srl*, atstovaujamos advokatų F. Munari, A. Macchi ir M. Esposito,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocati dello Stato* S. Fiorentino ir M. Santoro,

– Europos Komisijos, atstovaujamos C. Cattabriga ir M. Wilderspin,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: italų.

priima šį

## Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) ir 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino (OL L 3, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 142) išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Miunchene (Vokietija) įsteigtos *Bayerische Motoren Werke AG* (toliau – BWM) ginčą su Ebolyje (Italija) įsteigta *Acacia Srl* dėl teismo, turinčio jurisdikciją nagrinėti pastarosios BMW pareikštą ieškinį, nustatymo.

## Teisinis pagrindas

### *Reglamentas Nr. 44/2001*

3 Kiek tai susiję su valstybių narių tarpusavio santykiais, Reglamentu Nr. 44/2001 buvo pakeista 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32, toliau – Briuselio konvencija). Pats reglamentas buvo panaikintas 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1). Pagal pastarojo reglamento 66 straipsnio 1 dalį jis „taikomas tik pradėtam teismo procesui, autentiškiems dokumentams, kurie oficialiai sudaromi arba įregistruojami, ir teisminėms taikos sutartims, kurios patvirtinamos arba sudaromos 2015 m. sausio 10 d. arba vėliau“.

4 Reglamento Nr. 44/2001 II skyrius vadinosi „Jurisdikcija“, jį sudarė 10 skirsnių.

5 Šio skyriaus 1 skirsnis vadinosi „Bendrosios nuostatos“, jame, be kita ko, buvo reglamento 2 straipsnis. Iš esmės šiame straipsnyje pakartotos Briuselio konvencijos 2 straipsnio nuostatos; jo 1 dalyje buvo nustatyta:

„Pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose.“

6 Reglamento Nr. 44/2001 minėto skyriaus 2 skirsnyje „Speciali jurisdikcija“, be kita ko, buvo 5 straipsnis. Šiame straipsnyje iš esmės pakartotos Briuselio konvencijos 5 straipsnio nuostatos ir nustatyta:

„Valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui kitoje valstybėje narėje byla dėl:

<…>

3) civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto gali būti iškelta vietos, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis ar jis gali įvykti, [teismuose];

<…>“

7 To paties Reglamento Nr. 44/2001 skyriaus 6 skirsnį „Išimtinė jurisdikcija“ sudarė reglamento 22 straipsnis. Iš esmės šiame straipsnyje buvo pakartotos Briuselio konvencijos 16 straipsnio nuostatos; jis suformuluotas taip:

„Toliau išvardyti teismai turi išimtinę jurisdikciją, neatsižvelgiant į nuolatinę gyvenamąją vietą:

<…>

4) teismo procesuose, susijusiuose su patentų, prekės ženklų, dizainų arba kitų panašių teisių registracija arba galiojimu, kurias reikalaujama deponuoti arba registruoti, valstybės narės, kurioje buvo kreiptasi dėl deponavimo arba registravimo, deponavimas arba registravimas buvo atliktas arba pagal Bendrijos dokumento arba tarptautinės konvencijos sąlygas yra laikomas atliktu, teismuose.

<…>“

8 Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 7 skirsnyje „Susitarimas dėl jurisdikcijos“ buvo reglamento 23 ir 24 straipsniai.

9 Minėto reglamento 23 straipsnio 1 dalis iš esmės atitiko Briuselio konvencijos 17 straipsnį; joje buvo nustatyta:

„Jeigu šalys, kurių vienos arba daugiau nuolatinė gyvenamoji vieta [ar buveinė] yra valstybėje narėje, yra susitarusios, kad valstybės narės teismas arba teismai turi jurisdikciją spręsti bet kuriuos ginčus, kilusius arba galinčius kilti dėl konkrečių teisinių santykių, minėtas teismas arba minėti teismai turi jurisdikciją. <…>

<…>“

10 To paties reglamento 24 straipsnyje iš esmės pakartotos Briuselio konvencijos 18 straipsnio nuostatos; jis buvo suformuluotas taip:

„Be jurisdikcijos, kylančios iš kitų šio reglamento nuostatų, jurisdikciją turi valstybės narės teismas, į kurį atvyksta atsakovas. Ši taisyklė netaikoma, jeigu atsakovas atvyksta į teismą dėl jurisdikcijos užginčijimo arba jeigu pagal 22 straipsnį kitas teismas turi išimtinę jurisdikciją.“

11 Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 9 skirsnyje „*Lis pendens* – susiję ieškiniai“, be kita ko, buvo reglamento 27 straipsnis. Šiame straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu skirtingų valstybių narių teismuose iškeliamos bylos tuo pačiu ieškinio pagrindu ir tarp tų pačių šalių, bet kuris teismas, kitas nei teismas, kuriame buvo iškelta pirmoji byla, savo iniciatyva sustabdo bylos procesą, kol nustatoma pirmojo iškėlusio bylą teismo jurisdikcija.

2. Jeigu nustatoma teismo, kuriame buvo iškelta pirmoji byla [kuriame pirmiausia buvo iškelta byla], jurisdikcija, bet kuris teismas, kitas nei pirmiau nurodytas teismas, atsisako jurisdikcijos pastarojo naudai.“

12 9 skirsnyje taip pat buvo reglamento 28 straipsnis, suformuluotas taip:

„1. Jeigu skirtingų valstybių narių teismuose yra nagrinėjamos susijusios bylos, bet kuris teismas, kitas nei teismas, kuriame buvo iškelta pirmoji byla, gali sustabdyti savo bylos procesą.

2. Jeigu šios bylos yra nagrinėjamos pirmosios instancijos teisme, bet kuris teismas, kitas nei teismas, kuriame buvo iškelta pirmoji byla, vienos iš šalių prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jeigu nagrinėjamose bylose jurisdikciją turi pirmąją bylą iškėlęs teismas ir jeigu jo įstatymas leidžia minėtas bylas nagrinėti kartu.

3. Pagal šį straipsnį bylos laikytinos susijusiomis, kai jos yra tokios panašios, kad jas tikslinga nagrinėti ir spręsti kartu, siekiant išvengti sprendimų nesuderinamumo rizikos, atsirandančios bylas nagrinėjant atskirai.“

13 Reglamento Nr. 44/2001 VII skyrius vadinosi „Santykiai su kitais dokumentais“. Be kita ko, jame buvo reglamento 67 straipsnis, suformuluotas taip:

„Šis reglamentas nepažeidžia nuostatų, reglamentuojančių jurisdikciją ir specialiose bylose priimtų teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo nuostatų, numatytų Bendrijos dokumentuose arba nacionaliniuose įstatymuose, suderintuose pagal tokius dokumentus.“

***Reglamentas Nr. 6/2002***

14 Reglamento Nr. 6/2002 19 straipsnis yra jo II antraštinėje dalyje „Dizainų teisė“. Šis straipsnis vadinasi „Bendrijos dizaino suteikiamos teisės“, jo 1 dalyje nustatyta:

„Registruotasis Bendrijos dizainas suteikia jo savininkui išimtinę teisę jį naudoti ir neleisti be jo leidimo jį naudoti trečiajai šaliai. Naudojimu laikomas gaminio, kuriame tas dizainas pritaikytas arba panaudotas, gaminimas, siūlymas, pateikimas į rinką, importavimas, eksportavimas ar naudojimas arba tokio gaminio kaupimas šiems tikslams.“

15 Šio reglamento IX antraštinė dalis vadinasi „Teisinių veiksmų su Bendrijos dizainais jurisdikcija ir procedūra“. Be kita ko, joje yra reglamento 79–82 straipsniai.

16 Reglamento 79 straipsnyje „[Briuselio konvencijos] taikymas“ numatyta:

„1. Jeigu šiame reglamente nenurodyta kitaip, bylose dėl Bendrijos dizainų <…> taikom[os Briuselio konvencijos nuostatos] <…>

<…>

3. Nagrinėjant 81 straipsnyje nurodytų ieškinių bei pretenzijų pagrindu iškeltas bylas:

a) netaikomi [Briuselio konvencijos] 2 ir 4 straipsniai, 5 straipsnio 1, 3, 4 ir 5 dalys, 16 straipsnio 4 dalis bei 24 straipsnis;

b) [Briuselio konvencijos] 17 ir 18 straipsniai taikomi, atsižvelgiant į šio reglamento 82 straipsnio 4 dalyje pateiktus apribojimus;

<…>“

17 Reglamento Nr. 6/2002 80 straipsnio „Bendrijos dizainų teismai“ 1 dalis suformuluota taip:

„Valstybės narės savo teritorijoje paskiria kaip galima mažiau pirmosios ir antrosios instancijų nacionalinių teismų bei tribunolų (Bendrijos dizainų teismų), atliekančių šiuo reglamentu jiems numatytas funkcijas.“

18 Pagal šio reglamento 81 straipsnį „Teisių pažeidimo ir galiojimo teismingumas“:

„Bendrijos dizainų teismams yra išimtinai teismingos [teismingi]:

a) ieškiniai dėl teisių pažeidimo ir, jeigu tai leidžia nacionaliniai įstatymai, ieškiniai dėl teisių į Bendrijos dizainą pažeidimo grėsmės;

b) ieškiniai dėl Bendrijos dizaino pažeidimo nebuvimo paskelbimo, jeigu pateikti tokius ieškinius leidžia nacionaliniai įstatymai;

c) ieškiniai dėl neregistruotojo Bendrijos dizaino paskelbimo negaliojančiu;

d) priešpriešiniai reikalavimai paskelbti Bendrijos dizainą negaliojančiu, kylantys iš a punkte minėtų ieškinių.“

19 Reglamento 82 straipsnyje „Tarptautinė jurisdikcija“ numatyta:

„1. Vadovaujantis šio reglamento nuostatomis, taip pat ir bet kuria pagal 79 straipsnį taikomos [Briuselio konvencijos] nuostata, 81 straipsnyje nurodytos bylos ir ieškiniai keliami tos valstybės narės, kurioje gyvena atsakovas, teismuose arba, jeigu jis negyvena nė vienoje valstybėje narėje, teismuose tos valstybės, kurioje jis turi verslo įmonę.

2. Jeigu atsakovas negyvena valstybėje narėje ir neturi joje verslo įmonės, tokios bylos keliamos valstybės narės, kurioje gyvena ieškovas, teismuose arba, jeigu jis negyvena nei vienoje valstybėje narėje, teismuose tos valstybės, kurioje jis turi verslo įmonę.

3. Jeigu nei atsakovas, nei ieškovas neturi tokios gyvenamosios vietos arba tokios verslo įmonės, tokios bylos nagrinėjamos valstybės narės, kurioje yra [Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO)] būstinė, teismuose.

4. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių nuostatas:

a) jeigu šalys susitaria dėl kito Bendrijos dizainų teismo teismingumo, galioja [Briuselio konvencijos] 17 straipsnis;

b) jeigu atsakovas atvyksta į kitą Bendrijos dizainų teismą, galioja [Briuselio konvencijos] 18 straipsnis.

5. 81 straipsnio a ir d dalyse paminėtus ieškinius ir pretenzijas taip pat galima nagrinėti tos valstybės narės, kurioje buvo padarytas teisių pažeidimas arba kurioje buvo iškilusi teisių pažeidimo grėsmė, teismuose.“

20 To paties reglamento XII antraštinėje dalyje „Baigiamosios nuostatos“ esančio 110 straipsnio „Pereinamojo laikotarpio nuostata“ 1 dalyje nustatyta:

„Iki įsigalioja Komisijos pasiūlymo pagrindu priimti šio reglamento pakeitimai, kaip Bendrijos dizainas nėra saugomas sudėtinio gaminio sudedamąja dalimi esantis dizainas, pagal 19 straipsnio 1 dalies nuostatas naudojamas taisant tą sudėtinį gaminį, siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą.“

**Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai**

21 *Acacia* gamina automobilių ratams skirtus lydinio ratlankius ir jais prekiauja. Kaip matyti iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos, šie ratlankiai yra automobilių gamintojų gaminamų lydinio ratlankių kopijos ir jais prekiaujama naudojant prekių ženklą *WSP Italy*, kurio santrumpa WSP reiškia „Wheels Spare Parts“ (toliau – ratlankių kopijos).

22 Dėl to, kad automobilių gamintojų gaminami ratlankiai yra įregistruoti kaip Bendrijos dizainas, *Acacia* teigia, jog jos ratlankių kopijoms taikytina Reglamento Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje numatyta „taisymo išlyga“.

23 *Acacia Tribunale di Napoli* (Neapolio teismas, Italija) pareiškė ieškinį BMW, kuris tariamai buvo įteiktas 2013 m. sausio 21 d.; juo prašė priimti sprendimą, kuriuo būtų pripažinta, kad nebuvo pažeistos teisės į automobilių ratams skirtų lydinio ratlankių Bendrijos dizainą, kuris yra BMV nuosavybė, ir konstatuota, kad BMV piktnaudžiauja dominuojančia padėtimi ir vykdo nesąžiningą konkurenciją. *Acacia* taip pat prašė įpareigoti BMW nutraukti bet kokius veiksmus, kuriais trukdoma prekiauti ratlankių kopijomis.

24 BMW minėtame teisme pateikė atsiliepimą į ieškinį ir tapo bylos šalimi. Atsiliepime į ieškinį kaip pirminį reikalavimą ji pareiškė prieštaravimą, grindžiamą ieškinio neįteikimu ar įteikimo ir *Acacia* atstovo įgaliojimo negaliojimu. Papildomai, tačiau taip pat kaip pirminį reikalavimą, BMW pareiškė Italijos teismų jurisdikcijos neturėjimu grindžiamą prieštaravimą. Tuo atveju, jeigu būtų atmesti minėti prieštaravimai, kaip papildomą reikalavimą ji pateikė prašymą atmesti *Acacia* reikalavimus kaip nepagrįstus nei faktiškai, nei teisiškai.

25 Atsiliepime į ieškinį BMW, be kita ko, nurodė:

„Kadangi BMW <…> faktiškai gavo teisinę galią turintį procesinį dokumentą, siekdama išvengti rizikos, kad nepagrįstai bus pripažinta neįvykdžiusi savo procesinių pareigų, pateikia šį dokumentą vien tam, kad pareikštų, jog, pirma, [*Acacia*] neįteikė [ieškinio] ir, antra, mažai tikėtinu atveju, jeigu teismas pripažintų, jog ieškinys buvo teisėtai pareikštas, Italijos teismas neturi jurisdikcijos, nes jurisdikciją nagrinėti *Acacia* pareikštą ieškinį turi Vokietijos teismas.“

26 Per 2014 m. gegužės 27 d. posėdį *Tribunale di Napoli* (Neapolio teismas) nustatė terminus papildomiems su byla susijusiems paaiškinimams pateikti.

27 2014 m. spalio 3 d. BMW *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis teismas, Italija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme, pateikė prašymą pirmiausia išspręsti *Tribunale di Napoli* (Neapolio teismas) tebenagrinėjamą klausimą dėl teismų jurisdikcijos. Ji pakartojo savo nuostatą, kad Italijos teismai neturi jurisdikcijos nagrinėti *Acacia* pareikštą ieškinį. Ši savo ruožtu tvirtina, kad BMW netiesiogiai pritarė Italijos teismų jurisdikcijai, nes *Tribunale di Napoli* (Neapolio teismas) pateikė prieštaravimą, grindžiamą ieškinio neįteikimu ar įteikimo ir *Acacia* atstovo įgaliojimo negaliojimu, o Italijos teismų jurisdikcijos neturėjimu grindžiamą prieštaravimą pateikė tik kaip papildomą.

28 2015 m. kovo 4 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo generalinis prokuroras pateikė savo išvadą, joje pasiūlė teismui konstatuoti, kad Italijos teismai neturi jurisdikcijos.

29 Šiomis aplinkybėmis *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal Reglamento [Nr. 44/2001] 24 straipsnį prieštaravimas dėl nacionalinio teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos, pareikštas kaip pirminis reikalavimas, bet papildomai su kitais pirminiais prieštaravimais dėl proceso, ir bet kuriuo atveju pirmiau nei klausimai dėl esmės, gali būti aiškinamas kaip pritarimas jurisdikcijai?

2. Ar tai, kad Reglamento [Nr. 6/2002] 82 straipsnio 4 dalyje nenurodyti alternatyvūs 82 straipsnio 1 dalyje nurodytam atsakovo gyvenamosios vietos valstybės narės teismui teismai, turintys jurisdikciją nagrinėti bylas dėl teisių pažeidimo nebuvimo nustatymo, reikia aiškinti taip, kad tai reiškia, jog šioms byloms nustatyta išimtinė jurisdikcija?

3. Ar, siekiant atsakyti į [antrąjį klausimą], reikia atsižvelgti į Reglamento [Nr. 44/2001] nuostatų dėl išimtinės jurisdikcijos aiškinimą, būtent 22 straipsnio, kuriame nustatyti tokios jurisdikcijos atvejai, be kita ko, jurisdikcija bylose dėl patentų, prekės ženklų, dizaino registracijos ar galiojimo, bet nenurodyta jurisdikcija dėl [bylų] dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo, ir 24 straipsnio, pagal kurį, išskyrus atvejus, kai teismo jurisdikcija nustatoma remiantis kitomis šio reglamento nuostatomis, atsakovui suteikiama galimybė pripažinti kito teismo jurisdikciją, taip nustatant teismo, į kurį kreipėsi ieškovas, jurisdikciją?

4. Ar Teisingumo Teismo 2012 m. spalio 25 d. sprendime [*Folien Fischer ir Fofitec* (C-133/11, EU:C:2012:664)] pateiktas išaiškinimas dėl Reglamento [Nr. 44/2001] 5 straipsnio 3 punkto taikymo yra bendro ir absoliutaus pobūdžio ir taikomas kiekvienam ieškiniui dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo, kuriuo prašoma pripažinti deliktinės atsakomybės nebuvimą, įskaitant ieškinius, kuriais prašoma pripažinti, kad teisės į Bendrijos dizainą nebuvo pažeistos? Atitinkamai, ar nagrinėjamoje byloje taikytinos Reglamento [Nr. 6/2002] 81 straipsnyje arba Reglamento [Nr. 44/2001] 5 straipsnio 3 punkte nustatytos jurisdikcijos nustatymo taisyklės, ar jurisdikciją turintį teismą gali pasirinkti ieškovas?

5. Jeigu reikalavimai pripažinti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir nesąžiningą konkurenciją pateikiami nagrinėjant ieškinį dėl Bendrijos dizaino, su kuriuo yra susiję, nes juos patenkinus tai reikštų, kad pirma turi būti patenkintas ieškinys dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo, ar šie reikalavimai gali būti nagrinėjami kartu su tuo ieškiniu to paties teismo, Reglamento [Nr. 44/2001] 28 straipsnio 3 dalį aiškinant plačiai?

6. Ar [pirmesniame klausime] nurodyti du reikalavimai yra susiję su deliktine atsakomybe? Jei atsakymas teigiamas, ar dėl šių reikalavimų nagrinėjamoje byloje gali būti taikomas Reglamentas [Nr. 44/2001] (5 straipsnio 3 punktas) arba Reglamentas [Nr. 6/2002], kiek tai susiję su teismų jurisdikcija?“

## Dėl prejudicinių klausimų

### *Dėl pirmojo klausimo*

30 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 44/2001 24 straipsnį reikia aiškinti taip, kad teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos neturėjimu grindžiamą prieštaravimą, pareikštą pirmajame gynybos dokumente papildomai su kitais tame pačiame dokumente pareikštais prieštaravimais dėl proceso, galima laikyti teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos pripažinimu, atitinkamai reiškiančiu susitarimą dėl jurisdikcijos pagal šį straipsnį.

31 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad, pirma, Reglamento Nr. 44/2001 24 straipsnio pirmame sakinyje numatyta jurisdikcijos nustatymo taisyklė, grindžiama atsakovo atvykimu į teismą, taikoma visose bylose, kuriose teismo jurisdikcijos neatsiranda kitų šio reglamento nuostatų pagrindu. Ši nuostata taikoma ir tais atvejais, kai ieškinys teisme pareiškiamas nesilaikant šio reglamento nuostatų, ir reiškia, kad atsakovo atvykimas į teismą gali būti laikomas nebyliu teismo, kuriame pareikštas ieškinys, jurisdikcijos pripažinimu, vadinasi, ir susitarimu dėl jo jurisdikcijos (2010 m. gegužės 20 d. Sprendimo

*ČPP Vienna Insurance Group*, C-111/09, EU:C:2010:290, 21 punktas ir 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Cartier parfums-lunettes ir Axa Corporate Solutions Assurance*, C-1/13, EU:C:2014:109, 34 punktas).

32 Antra, šio reglamento 24 straipsnio antrame sakinyje numatyta jo pirmame sakinyje nustatytos taisyklės išimtis. Antrame sakinyje nustatyta, kad nebylaus susitarimo dėl teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos nėra, jei atsakovas pareiškia jurisdikcijos neturėjimu grindžiamą prieštaravimą ir taip išreiškia savo valią nepripažinti to teismo jurisdikcijos (2010 m. gegužės 20 d. Sprendimo *ČPP Vienna Insurance Group*, C-111/09, EU:C:2010:290, 22 punktas ir 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Cartier parfums-lunettes ir Axa Corporate Solutions Assurance*, C-1/13 EU:C:2014:109, 35 punktas).

33 Remdamasis savo jurisprudencija dėl Briuselio konvencijos 18 straipsnio (nuostatos, iš esmės identiškos Reglamento Nr. 44/2001 24 straipsniui) Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad kai ginčijama teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcija, susitarimas negalimas, jeigu ieškovas ir teismas, į kurį kreiptasi, iš pirmųjų gynybos argumentų gali suprasti, kad jais siekiama užginčyti šią jurisdikciją. Tas pats taikytina tuo atveju, kai pirmajame gynybos dokumente yra ne tik pareiškiamas prieštaravimas dėl teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos, bet ir pateikiama argumentų dėl bylos esmės (2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Cartier parfums-lunettes ir Axa Corporate Solutions Assurance*, C-1/13 EU:C:2014:109, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

34 Taigi tai, kad atsakovas savo pirmajame gynybos dokumente nedviprasmiškai ginčija teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikciją, užkerta kelią Reglamento Nr. 44/2001 24 straipsnio pirmame sakinyje numatytam susitarimui, neatsižvelgiant į tai, ar tas prieštaravimas yra vienintelis pirmojo gynybos dokumento dalykas.

35 Nagrinėjamoje byloje tai, kad BMW savo pirmajame *Tribunale di Napoli* (Neapolio teismas) pateiktame gynybos dokumente ginčijo ne tik šio teismo jurisdikciją, bet ir *Acacia* ieškinio įteikimo ir įgaliojimo atstovauti tinkamumą, nekeičia neginčytos faktinės aplinkybės, kad BMW šiame gynybos dokumente aiškiai ir nedviprasmiškai ginčijo minėto teismo jurisdikciją. Kaip priminta šio sprendimo 32 ir 33 punktuose, Reglamento Nr. 44/2001 24 straipsnio antro sakinio tikslas – užkirsti kelią susitarimui dėl jurisdikcijos, kai atsakovas jau savo pirmajame gynybos dokumente išreiškia valią nepripažinti teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos. Todėl šios nuostatos negalima aiškinti taip, kad tokiu atveju, kaip pagrindinėje byloje, kai teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos neturėjimu grindžiamas prieštaravimas buvo aiškiai pareikštas *in limine litis*, tokį aiškų jurisdikcijos ginčijimą, kaip tvirtina *Acacia*, reikėtų laikyti nebyliu jurisdikcijos pripažinimu, nes tas prieštaravimas buvo pareikštas tik kaip papildomas su kitais *in limine litis* pareikštais prieštaravimais dėl proceso.

36 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 44/2001 24 straipsnis aiškintinas taip, kad teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos neturėjimu grindžiamo prieštaravimo, pareikšto pirmajame gynybos dokumente papildomai su kitais tame pačiame dokumente pareikštais prieštaravimais dėl proceso, negalima laikyti teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos pripažinimu, taigi jis nereiškia susitarimo dėl jurisdikcijos pagal šį straipsnį.

### *Dėl antrojo ir trečiojo klausimų*

37 Antruoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 6/2002 82 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jeigu atsakovo buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje narėje, reglamento 81 straipsnio b punkte numatytus ieškinius dėl Bendrijos dizaino pažeidimo nebuvimo pripažinimo galima pareikšti tik šios valstybės narės Bendrijos dizainų teismuose.

38 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia pažymėti, jog, nepaisant principo, kad ieškiniams dėl Bendrijos dizaino taikomas Reglamentas Nr. 44/2001, tam tikros šio reglamento nuostatos pagal Reglamento Nr. 6/2002 79 straipsnio 3 dalį netaikomos byloms, pradėtoms pagal pastarojo reglamento 81 straipsnyje nurodytus ieškinius ir pretenzijas.

39 Atsižvelgiant į šią išimtį, Reglamento Nr. 6/2002 80 straipsnio 1 dalyje numatyta Bendrijos dizainų teismų jurisdikcija nagrinėti jo 81 straipsnyje nurodytus ieškinius ir pretenzijas matyti iš tame pačiame reglamente nustatytų taisyklių, kurios yra *lex specialis*, palyginti su Reglamente Nr. 44/2001 numatytomis taisyklėmis (pagal analogiją žr. 2014 m. birželio 5 d. Sprendimo *Coty Germany*, C-360/12, EU:C:2014:1318, 27 punktą ir 2017 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Hummel Holding*, C-617/15, EU:C:2017:390, 26 punktą).

40 Taip pat iš Reglamento Nr. 6/2002 82 straipsnio formuluotės matyti, kad jeigu atsakovo gyvenamoji vieta (buveinė)] yra Europos Sąjungos valstybėje narėje, reglamento 81 straipsnio b punkte numatytus ieškinius dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo reikia pareikšti šios valstybės narės Bendrijos dizainų teismuose, nebent būtų susitarimas dėl jurisdikcijos, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 23 arba 24 straipsnį, t. y. nuostatas, kuriomis buvo pakeisti Briuselio konvencijos 17 ir 18 straipsniai.

41 Galiausiai, išskyrus *lis pendens* bylas ir susijusius ieškinius, Reglamento Nr. 6/2002 81 straipsnio b punkte numatytiems ieškiniams dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo negali būti taikomos kitos Reglamento Nr. 6/2002 nuostatose numatytos jurisdikcijos nustatymo taisyklės, tik 82 straipsnis, o kalbant apie Reglamento Nr. 44/2001 nuostatas – tik jo 23 arba 24 straipsniai. Konkrečiau kalbant apie Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktą, kurio reikšmę siekia išsiaiškinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, reikia pažymėti, kad ši nuostata, kuria buvo pakeistas Briuselio konvencijos 16 straipsnio 4 punktas, pagal šio reglamento 79 straipsnio 3 dalies a punktą netaikoma byloms, pradėtoms pagal pastarojo reglamento 81 straipsnyje nurodytus ieškinius ir pretenzijas.

42 Taigi į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti: Reglamento Nr. 6/2002 82 straipsnis aiškintinas taip, kad jeigu atsakovo gyvenamoji vieta (buveinė) yra Europos Sąjungos valstybėje narėje, reglamento 81 straipsnio b punkte numatytus ieškinius dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo reikia pareikšti šios valstybės narės Bendrijos dizainų teismuose, nebent būtų susitarimas dėl jurisdikcijos, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 23 arba 24 straipsnį, ir išskyrus minėtuose reglamentuose numatytas *lis pendens* bylas ir susijusius ieškinius.

### *Dėl ketvirtojo klausimo*

43 Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte įtvirtinta jurisdikcijos nustatymo taisyklė gali būti taikoma Reglamento Nr. 6/2002 81 straipsnio b punkte numatytiems ieškiniams dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo.

44 Šiuo atžvilgiu pakanka pažymėti, kad Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktu buvo pakeistas Briuselio konvencijos 5 straipsnio 3 punktas ir kad pagal Reglamento Nr. 6/2002 79 straipsnio 3 dalies a punktą ši nuostata netaikoma byloms, pradėtoms pagal šio reglamento 81 straipsnyje nurodytus ieškinius ir pretenzijas.

45 2012 m. spalio 25 d. Sprendimas *Folien Fischer ir Fofitec* (C-133/11, EU:C:2012:664), kuriuo remiasi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, buvo priimtas byloje, nesusijusioje su Bendrijos dizainu. Taigi ši jurisprudencija neprieštarauja minėto 79 straipsnio 3 dalies a punkte numatytai išimčiai.

46 Vadinasi, į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte įtvirtinta jurisdikcijos nustatymo taisyklė netaikoma Reglamento Nr. 6/2002 81 straipsnio b punkte numatytiems ieškiniams dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo.

### *Penktasis ir šeštasis klausimai*

47 Penktuoju ir šeštuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar su ieškiniu dėl Bendrijos dizaino pažeidimo nebuvimo pripažinimo susijusiems reikalavimams pripažinti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir nesąžiningos konkurencijos vykdymą, kai juos patenkinus tai reikštų, kad turi būti patenkintas ieškinys dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo, taikytina Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte numatyta jurisdikcijos nustatymo taisyklė, ar Reglamente Nr. 6/2002 įtvirtintos jurisdikcijos nustatymo nuostatos. Jeigu Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte įtvirtinta taisyklė taikytina tokiems reikalavimams konstatuoti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir nesąžiningos konkurencijos vykdymą, minėtas teismas taip pat siekia išsiaiškinti, ar galima Reglamento Nr. 44/2001 28 straipsnyje išdėstytas taisykles dėl susijusių bylų aiškinti „plačiai“, nes tokiu atveju ieškovas galėtų teismui, pagal minėtą 5 straipsnio 3 punktą galbūt turinčiam tarptautinę jurisdikciją nagrinėti minėtus reikalavimus, pateikti ne tik šiuos reikalavimus, bet ir ieškinį dėl Bendrijos dizaino pažeidimo nebuvimo pripažinimo.

48 Dėl galimybės taikyti Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte įtvirtintą taisyklę tokioje byloje, kaip pagrindinė, pažymėtina, kad iš prejudicinių klausimų ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nutartyje pateiktų paaiškinimų matyti, jog šioje byloje tik iš pradžių priėmus sprendimą dėl Reglamento Nr. 6/2002 81 straipsnio b punkte numatyto ieškinio dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo pagrįstumo bus galima nustatyti, ar prireikus galima patenkinti reikalavimus konstatuoti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir nesąžiningos konkurencijos vykdymą.

49 Šiuo atžvilgiu reikia laikytis nuostatos, kad jeigu reikalavimai konstatuoti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir nesąžiningos konkurencijos vykdymą pateikiami kartu su ieškiniu dėl Bendrijos dizaino pažeidimo nebuvimo pripažinimo ir jais siekiama, kad šio dizaino savininkas neprieštarautų, jog ieškovas byloje dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo gamintų šio dizaino kopijas, jurisdikciją visoje byloje turintis teismas turi būti nustatomas vadovaujantis Reglamente Nr. 6/2002 įtvirtintomis jurisdikcijos nustatymo nuostatomis, kaip jos išaiškintos atsakymuose į pirmąjį–ketvirtąjį prejudicinius klausimus.

50 Iš tiesų tokiu atveju šie reikalavimai iš esmės grindžiami ieškinio dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo argumentais, kad kopijų gaminimas nėra teisių pažeidimas, todėl Bendrijos dizaino savininkas turi susitaikyti su šių kopijų lemiama konkurencija. Šiomis aplinkybėmis, jeigu jurisdikciją turintis teismas būtų nustatomas vadovaujantis Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte numatyta taisykle, būtų pakenkta Reglamento Nr. 6/2002 79 straipsnio 3 dalies a punkto veiksmingumui; toje nuostatoje konkrečiai numatyta, kad ši taisyklė netaikoma kopijų gamintojų ir Bendrijos dizaino savininkų ginčams, susijusiems su tuo, ar atitinkamas Bendrijos dizaino savininkas turi teisę uždrausti gaminti tas kopijas.

51 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nereikia nagrinėti šių klausimų, kiek jie susiję su Reglamento Nr. 44/2001 28 straipsnio aiškinimu.

52 Taigi į penktąjį ir šeštąjį klausimus reikia atsakyti: su ieškiniu dėl Bendrijos dizaino pažeidimo nebuvimo pripažinimo susijusiems reikalavimams pripažinti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir nesąžiningos konkurencijos vykdymą, kai juos patenkinus tai reikštų, kad turi būti patenkintas ieškinys dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo, netaikytina Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte numatyta jurisdikcijos nustatymo taisyklė.

**Dėl bylinėjimosi išlaidų**

53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 24 straipsnis aiškintinas taip, kad teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos neturėjimu grindžiamo prieštaravimo, pareikšto pirmajame gynybos dokumente papildomai su kitais tame pačiame dokumente pareikštais prieštaravimais dėl proceso, negalima laikyti teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos pripažinimu, taigi jis nereiškia susitarimo dėl jurisdikcijos pagal šį straipsnį.**

2. **2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino 82 straipsnis aiškintinas taip, kad jeigu atsakovo buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje narėje, reglamento 81 straipsnio b punkte numatytus ieškinius dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo reikia pareikšti šios valstybės narės Bendrijos dizainų teismuose, nebent būtų susitarimas dėl jurisdikcijos, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 23 arba 24 straipsnį, ir išskyrus minėtuose reglamentuose numatytas *lis pendens* bylas ir susijusius ieškinius.**

3. **Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte įtvirtinta jurisdikcijos nustatymo taisyklė netaikoma Reglamento Nr. 6/2002 81 straipsnio b punkte numatytiems ieškiniams dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo.**

4. **Su ieškiniu dėl Bendrijos dizaino pažeidimo nebuvimo pripažinimo susijusiems reikalavimams pripažinti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ir nesąžiningos konkurencijos vykdymą, kai juos patenkinus tai reikštų, kad turi būti patenkintas ieškinys dėl teisių pažeidimo nebuvimo pripažinimo, netaikytina Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte numatyta jurisdikcijos nustatymo taisyklė.**

Parašai.